

BEYPAZARI TELKARISI

Öğr. Gör. Gülhan GÜLDÜR
Ankara Üniversitesi Beypazarı Meslek Yüksekokulu

•
Köklü bir kültürel mirasa sahip olan Beypazarı; çevresiyle, bürgüsüyle, bindallısıyla giyim kuşamını; telkarisiyle, bakırcılığıyla, yemeniciliğiyle el sanatlarını; dolması, kurusu, güveci, kapaması ve hoşmerimiyle mutfağını; kısacası sahip olduğu değerleri yaşayarak devam ettiren bir ilçedir.

Anadolu'da zamana direnmeyi başaran kuyumculuk merkezlerinin başındadır. Anadolu'da görülen Ahilik müessesesi Beypazarı ve Ankara'da önemli bir ağırlığa sahipti. Kuyumculuğun Beypazarı'nda Ahilik yoluyla kuşaktan kuşağa aktarıldığı konusunda yaygın bilgiler mevcuttur. Kuyumculuk Beypazarı'nın eski el sanatlarından biri olmakla birlikte döküm, savat, mine, kabartma gibi tekniklerle gümüş takılar üretildiği, telkarinin geçmişinin ise diğer teknikler kadar eski olmadığı bilinmektedir. Telkari tekniği, 20. yy'ın ikinci yarısından itibaren Beypazarı'nda uygulanmaya başlanmış ve benimsenmiştir. Bugün ise terk edilen diğer tekniklerin yerini telkari tekniği almış ve gelişmiş durumdadır.

Telkari zor bir teknik olmasına rağmen, birçok parçanın uyumlu bir kompozisyon oluşturacak şekilde bükülüp kıvrılması ve çok ince bir kaynakla birleştirilmesi sabır ve ustalık isteyen bir çalışmadır.

Beypazarı'nda telkari tekniğinin "kafes telkari" ya da "serbest telkari" denen türü uygulanmaktadır. Telkari yuvarlak ve oval şekiller üretilmesine elverişli olduğu için ürünlerin ana formları bu şekillere uygun olan yonca, yaprak, kalp, göz vb. formlarda yapılmaktadır. Bitkisel motiflerin yanı sıra geometrik ve kalp, göz, el, ay, yıldız gibi sembolik motiflerin de kullanıldığı ürünler, genellikle motiflerine uygun isimlerle adlandırılmaktadır. "Başak takımı, yonca, söğüt yaprağı, saç örgüsü" gibi...

